

NORGES BANKS UTLÅNSUNDERSØKELSE

**Noe strammere kredittpraksis overfor
husholdningene**

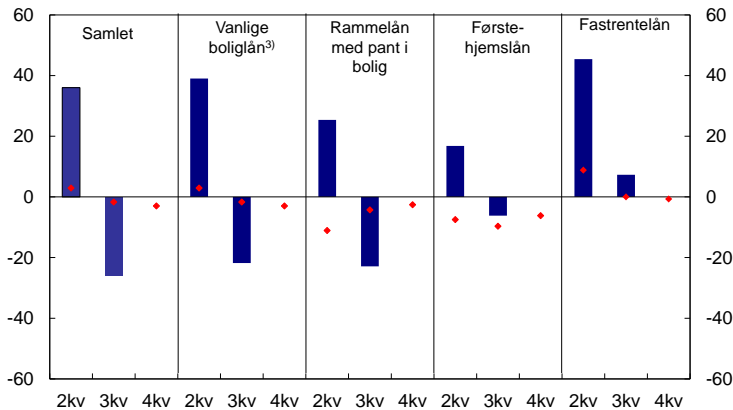
3. KVARTAL 2015
15.10.2015

NORGES BANK

Norges Banks utlånsundersøkelse 3. kvartal 2015¹

Figur 1 Etterspørsel etter lån fra husholdninger. Nettotall. ^{1), 2)} Prosent

1) Nettotall fremkommer ved å veie sammen svarene i undersøkelsen. De blå søylene viser rapportert utvikling for gjeldende kvartal. De røde punktene viser forventet utvikling for kvartalet
2) Negative nettotall betyr fallende etterspørsel
3) Nedbetalingslån med pant i bolig
Kilde: Norges Bank

Bankene rapporterer om litt lavere etterspørsel etter kreditt fra husholdningene i 3. kvartal i år. Etterspørselen etter lån fra foretakene var omlag uendret.

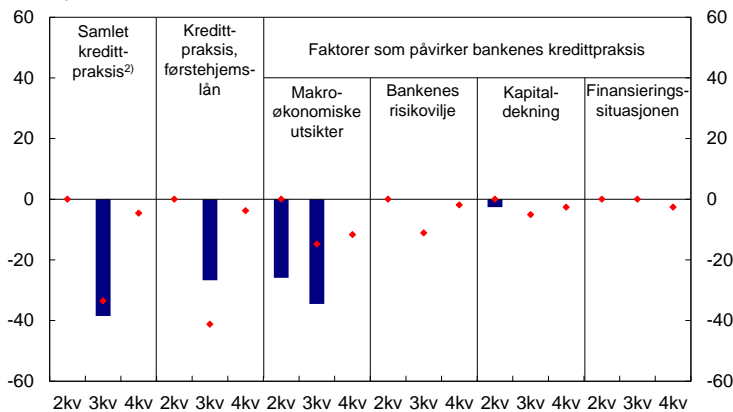
Bankene rapporterer om noe strammere kredittpraksis overfor husholdningene i 3. kvartal. Overfor foretakene rapporterer bankene om omlag uendret kredittpraksis.

Utlånsmarginene på lån til husholdninger har falt videre.

Tolkningen av figurene er forklart i en boks på siste side.

Utlån til husholdninger

Figur 2 Endring i kredittpraksis overfor husholdninger. Faktorer som påvirker kredittpraksisen. Nettotall. ¹⁾ Prosent

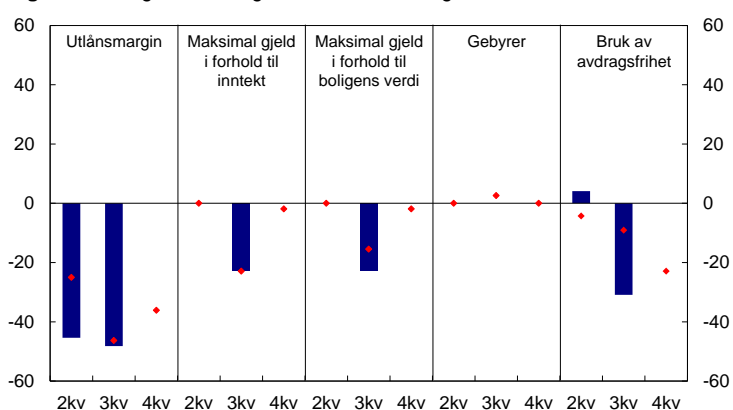

1) Se fotnote 1 i figur 1
2) Negative tall innebærer innstramming i kredittpraksis
Kilde: Norges Bank

Husholdningenes samlede låneetterspørsel falt litt i 3. kvartal, mens det på forhånd var ventet omtrent uendret etterspørsel, se figur 1. Bankene meldte om en liten nedgang i etterspørselen etter vanlige boliglån og rammelån. Det rapporteres ikke om endringer i etterspørselen etter fastrentelån, førstehjemslån eller forbrukslån. Bankene venter at låneetterspørselen fra husholdningene vil være uendret i 4. kvartal.

Bankene meldte om noe strammere kredittpraksis overfor husholdningene i 3. kvartal, om lag i tråd med forventningene fra forrige utlånsundersøkelse, se figur 2. Innstrammingen er særlig knyttet til de makroøkonomiske utsiktene. Enkelte banker trakk også fram at forskriften om krav til nye utlån med pant i bolig, som trådte i kraft 1. juli i år, har bidratt til strammere kredittpraksis. Bankene venter ingen endring i kredittpraksisen i 4. kvartal.

Figur 3 Endring i lånebetingelser for husholdninger. Nettotall. ^{1), 2)} Prosent

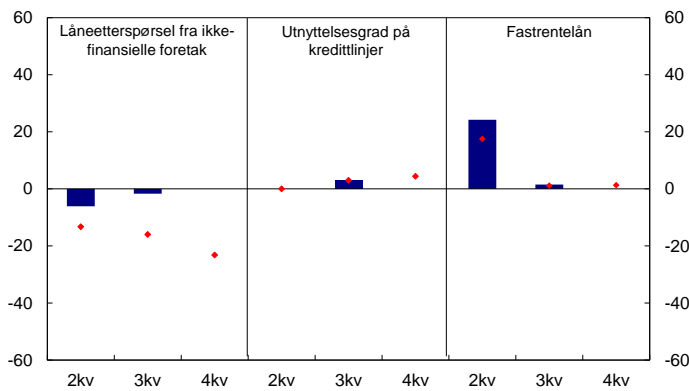
1) Se fotnote 1 i figur 1
2) Positive tall for utlånsmargin betyr økt utlånsmargin. Positive tall for utlånsmargin og gebyrer betyr strammere lånebetingelser. Negative tall for bruk av avdragsfrihet, maksimal gjeld i forhold til inntekt og boligens verdi innebærer strammere lånebetingelser
Kilde: Norges Bank

Bankene rapporterte at de strammet inn på kravene til maksimal gjeld i forhold til inntekt, maksimal gjeld i forhold til boligens verdi og avdragsfrihet i 3. kvartal, se figur 3. Bankene rapporterte om lavere utlånsmarginer på lån til husholdninger.

¹ Undersøkelsen for 3. kvartal 2015 ble gjennomført i perioden 25. september 2015 – 6. oktober 2015

Utlån til ikke-finansielle foretak

Figur 4 Etterspørsel etter lån fra ikke-finansielle foretak og utnyttelsesgrad på kredittlinjer. Nettotall. ^{1), 2)} Prosent

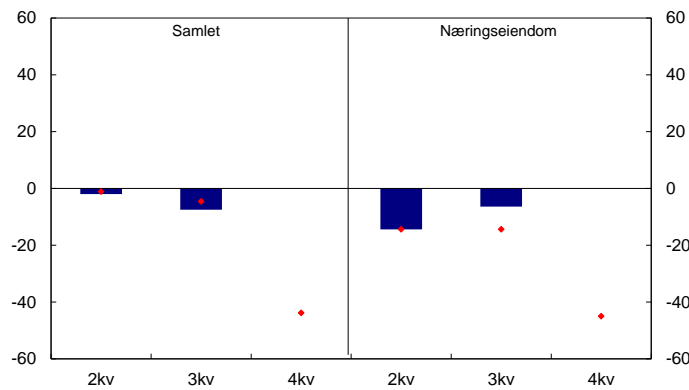

1) Se fotnote 1 i figur 1

2) Positive nettotall betyr økt etterspørsel/økt utnyttelsesgrad på kredittlinjer

Kilde: Norges Bank

Figur 5 Endring i kredittpraksis overfor ikke-finansielle foretak. Nettotall. ^{1), 2)} Prosent

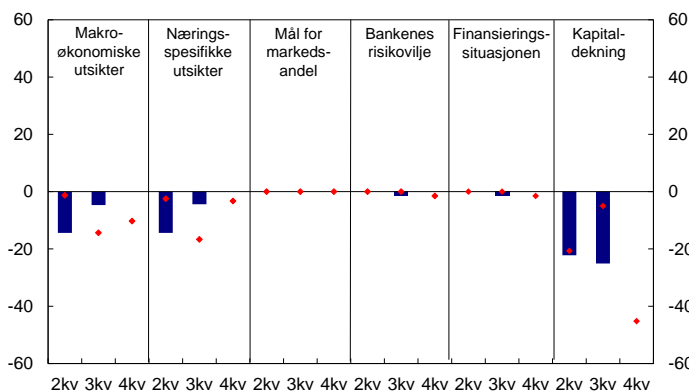

1) Se fotnote 1 i figur 1

2) Negative tall innebærer innstramning i kredittpraksis

Kilde: Norges Bank

Figur 6 Faktorer som påvirker kredittpraksisen overfor ikke-finansielle foretak. Nettotall. ^{1), 2)} Prosent

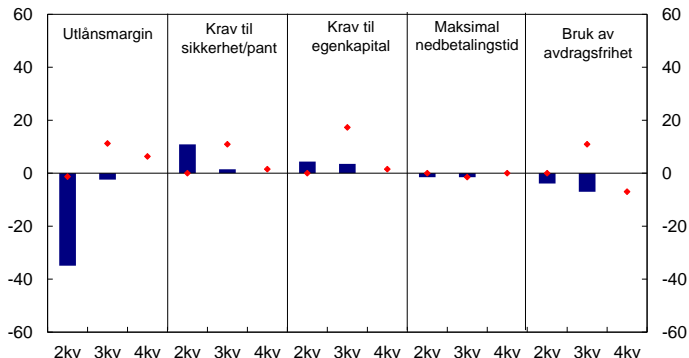

1) Se fotnote 1 i figur 1

2) Negative tall betyr at faktoren bidrar til innstramning i kredittpraksis

Kilde: Norges Bank

Figur 7 Endring i lånebetingelser for ikke-finansielle foretak. Nettotall. ^{1), 2)} Prosent

1) Se fotnote 1 i figur 1

2) Positive tall for utlånsmargin betyr økt utlånsmargin. Positive tall for utlånsmargin, krav til sikkerhet/pant, krav til egenkapital og gebyrer og negative tall for maksimal nedbetalingstid innebærer strammere kredittpraksis

Kilde: Norges Bank

Låneetterspørselen fra ikke-finansielle foretak var om lag uendret i 3. kvartal, se figur 4. På forhånd var det ventet litt lavere etterspørsel. Bankene venter litt lavere låneetterspørsel fra foretakene i 4. kvartal.

Bankene rapporterte om omlag uendret kredittpraksis overfor foretakene i 3. kvartal, se figur 5. Det ventes innstramminger i kredittpraksisen for 4. kvartal, både samlet sett og for næringsseiendom. Bankene peker særlig på at hensynet til kapitaldekning trekker i retning av strengere kredittpraksis, se figur 6.

Bankene rapporterte om omlag uendrede lånebetingelser på lån til foretak, se figur 7.

Bankene i undersøkelsen blir bedt om å vurdere siste kvartal sammenlignet med foregående kvartal. De blir også bedt om å vurdere forventet utvikling neste kvartal sammenlignet med siste.

I undersøkelsen er det en skala med fem alternativer for å svare på om det er små eller store endringer i forholdene nevnt over. Store endringer får dobbelt så stor vekt i beregningen av resultatene som små endringer. Til slutt vektet svarene med bankenes andel av endringen i utlån til henholdsvis husholdninger og foretak. Nettotallene angis i en skala fra -100 prosent til 100 prosent. Dersom alle bankene i utvalget har svart at det er noe innstramning i kredittpraksis, vil nettotallet være -50 prosent. Dersom alle bankene i utvalget har strammet inn sin kredittpraksis mye, vil nettotallet være -100 prosent.